

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In qua tractatur de Sacramentis in Genere, & duobus primis in specie

Bosco, Jean a

Lovanii, 1665

Concl. II. Sacramentum Confirmationis institutum fuit Christo quoad materiam & formam in nocte ultimæ Cœnæ, quoad ministrum Joannis 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73340)

Et ideo Apostolis, absque dubio spiritaliter regeneratis, imò & communione Eucharistiæ refectis dictum est à Christo Act. 1. v. 8. Accipietis virtutem superventis Spiritus Sancti in vos, utique ad fidei publicam confessionem, & eritis mihi testes in Ierusalem, & in omni Iudea, & Samaria, & usque ad ultimum terra.

Si Apostolis præter gratiam Baptismi & Eucharistiæ, erat necessaria specialis gratia Spiritus sancti ad fortiter Christi fidem propugnandam, & propagandam; quantò magis cæteris Christianis, tantò imbecillioribus in confessione fidei, quantò imperfectioribus in amore?

Ita ergo se habet de Confirmatione definita sententia voluntatis Dei, communi Patrum consensu recepta, & perpetuo usu Ecclesiæ confirmata, contra quam disputare insolentissima insanæ est.

Definitur autem seu potius describitur hoc Sacramentum ex Doctore Subtili 4. dist. 7. q. 1. n. 1. *Unctio hominis viatoris aliquantulum consentientis, vel libero arbitrio nunquam usi, facta in fronte in figura crucis cum Chrismate sanctificato, & hoc à ministro idoneo, simul cum intentione debita inungente, & certa verba proferente, significans efficaciter ex institutione divina unctioem anime per gratiam roborantem ad consistendum cum constantia fidem Christi.*

Cujus descriptionis singulas partes antequam cum Scoto aggrediar explicare, quæro tempus institutionis. Quæro, inquam, & vix invenio: interim, salvo meliori, dico

CONCLUSIO II.

Sacramentum Confirmationis institutum fuit à Christo quoad materiam & formam in nocte ultimæ Cæne, quoad ministrum Joannis 20.

17. *Item institutionis tempus, & modus,*
DE tempore & modo institutionis hujus Sacramenti, sic loquitur Doctor Subtilis supra n. 3. *Supponitur institutum esse à Deo, licet tempus, & modus huius institutionis in Scriptura non legatur: forè quia historiographi Scripturam usque ad tempus illud non produxerunt: non enim produxerunt ultra tempus Apostolorum, nec etiam usque ad plures annos ante mortem eorum: toto autem tempore Apostolorum forè mansit donum linguarum in Sacramento Confirmationis.*

Ubi quando audis, forè, cogita Doctorem nihil determinatè & absolutè asserere, sed proponere se doctoribus examinandum.

Addit: *Necessè improbabile multa esse tradita auctoritatè à Christo Ecclesiæ per Apostolos, quæ tamen in Scriptura non legimus, ut dicit Damascenus lib. 4. c. 4. ubi loquens de adoratione imaginum, ait: Est autem nobis tradita ista traditio, quemadmodum oportet ad orientem adorare crucem, & alia plurima his similia.*

Ecce petra scandali & lapis offensionis, sed ijs, qui timent, ubi non est emendandum. Non videtur, inquit Pontius supra parte 1. c. 3. n. 11. reprehensione carere Scotus quem sequuntur Nonnulli Scotistæ, qui in 4. dist. 7. q. 1. docere videtur institutionem hujus Sacramenti esse à Christo factam, non constare ex sacra Scriptura, sed haberi ex doctrina à Patribus & Apostolis accepta.

Sed age Basili, produc textum sacre pagine, in qua Christus instituit unctioem Chrismatis pro materia hujus Sacramenti, pro forma autem hæc verba, aut æquipollentia: *Signo te signo crucis &c. & credimus tibi. Nonne tu ipse cum alijs doces parte 2. c. 6. Apostolos Act. 8. & 19. confirmasse sine unctioe Chrismatis per nudam manuum impositionem?*

Præterea inquiri: legisti aliquando in Scriptura Apostolos confirmasse sine visibile descensu Spiritus sancti? Ex quo ergo loco ostendis Apostolos confirmasse cum Chrismate & unctioe?

Si dixeris, ex Apostolo 2. Cor. 1. v. 21. *Qui autem confirmat nos vobiscum in Christo, & qui unxit nos Deus, qui & signavit nos, & dedit pignus Spiritus in cordibus nostris. Proficèd te ipso teste parte 1. c. 3. n. 7. multi confirmandi verbum intelligunt de Confirmatione per gratiam, & fidem, sive ea detur in Sacramento, sive extra. Ita Chryl. Theodoretus, Theoph. Hier. S. Thom. & plures alij.*

Illud etiam verbum, *Unxit nos* multi intelligunt de unctioe per gratiam uti & ly, *Signavit nos*, nonnulli ex citatis explicant de signatione per gratiam, quæ discernuntur prohi ab improbis. Alij de obligatione per Spiritus sancti dona, & gratias gratis datas. Aliqui de obligatione per characterem. Alij de obligatione per auxilium efficaciter. Cæteri de obligatione per signum Crucis. Quare non inde probatur efficaciter Sacramentum Confirmationis.

Si adduxeris testimonium ex Apostolo 1. ad Ephel. v. 13 *In quo, scilicet Christo, credentes signati estis Spiritu promissionis sancti,* qui est,

Sect. 1. De Essentia Confirmat. Concl. 2. 425

qui est pignus hereditatis nostrae. Et cap. 4. vers. 30. Nolite contristare Spiritum sanctum Dei: in quo signatus est in diem redemptionis. Te quidem iudice, quamvis probabilis expositio sit ea, quae haec testimonia de Sacramento Confirmationis interpretatur: attamen non est convincens. Nam communior explicatio est apud Sanctos Patres, quae de signaculo per gratiam, & charitatem explicat, quo feceruntur boni à malis.

Sed inquit; apud Joan. Epist. 1. c. 2. v. 27. legimus: *Et vos unctionem quam accepistis ab eo, maneat in vobis.* Et v. 20. *Sed vos unctionem habetis à Sancto, & noscitis omnia.* Quem locum plurimi interpretantur de unctione chrisimatis in Sacramento Confirmationis.

Respondeo cum Pontio supra num. 9. probabilis quidem interpretatio, sed non concludens. Nam Hier. in c. 3. Habacuc, & Cyrillus Alexandrinus in oratione ad Presbyteros, & Diaconos, nomine *Unctionis* Baptismum intelligunt, in quo unguimur etiam in vertice capitis. Et Emanuel Sa intelligit Christianismum. Lorinus gratiam justificantem cum dono intellectus. Alij fidem Christianam.

Dices rursus; Apostolus ad Heb. 6. v. 2. inter doctrinae Christianae rudimenta post Baptismum proximè enumerat, *Impositionem manuum*, dicens: *Baptismatum doctrinae, impositionis quoque manuum, ac resurrectionis mortuorum, & iudicij aeterni.* Et quidem testimonium hoc, inquit Pontius supra n. 10. majori cum probabilitate specie (ergo non evidenter) adducitur ad probandum Sacramentum Confirmationis. Nam de illo intelligunt plerique Patres tam Graeci, quam Latini, & recentiores Interpretes, excepto Salmerone, qui disp. 14. in Epist. ad Heb. Ad 2. intelligit de impositione manuum super Catechumenos, & Energumenos ad expellendos daemones, quem sequitur Justinianus. Ambrosius quoque Catherinus de impositione manuum in Ordinis Sacramento explicat.

Esto tamen loquatur Apostolus de Sacramento Confirmationis, quid inde? Num Doctor Subtilis supra negat Sacramentum Confirmationis exprimi in Scriptura? Imò affirmat dicens: *Toto tempore Apostolorum fortè mansit donum linguarum in Sacramento Confirmationis.*

Et paulò superius: *Cum Apostolis etiam in primitiva Ecclesia potuit dispensare, & maxime, quia in Confirmatione collata (utique Actor. 8. & 19. quam Scotus non potuit ignorasse) erant aliqua signa sensibilia, pura*

communiter descensus Spiritus sancti super confirmatos, & donum linguarum.

Manuum itaque impositionem reperio in Scriptura, & dubio procul Scotus legit. Sed ubi Chrisimatis unctio? ubi forma: *Signo te signo crucis &c.*? Querat Pontius diligenter, & cum invenerit, digito monstrat locum, ut eundem penitus inspectentes, aliquà veri specie dicere cum ipso possimus: Non videtur reprehensione carere Scotus.

Qui profectò nihil aliud intendit, quam Sacramentum Confirmationis, ut hodie in Ecclesia ministratur per unctionem Chrisimatis, & certam verborum formam, in Scriptura non legi: ut patet ex contextu istius n. 3. in quo sibi objicit contra materiam & formam simul (illam indubie, quam expresserat in sua definitione, & num. 2. explicaverat, unctionem pura factam in fronte in figura crucis cum Chrisimate sanctificato, & verba ordinaria *Signo, vel signo te &c.*) objicit, inquam, *Quia Christus non sic instituit.* Respondet autem Deum sic quidem instituisse, licet tempus & modus huius institutionis in Scriptura non legatur. Hæc pro defensione nostri Doctoris.

Nunc ostendo primam partem conclusionis (supponendo cum communi sententia, omnia Sacramenta, adeoque Confirmationem immediatè à Christo fuisse institutam) ex Fabiano Papa Epist. 2. c. 1. sibi: *In illa die Dominus Iesus, postquam cenavit cum discipulis suis, & lavit eorum pedes, sicut à Sanctis Apostolis prædecessores nostri acceperunt, nobisque reliquerunt, Chrisma consecrare docuit: puta ad usum in Sacramento Confirmationis.*

Ergo credibile est tunc etiam præscripsisse formam: maxime cum secundum communem phrasim in libris Ecclesiasticis *Chrisimatis* nomine, Confirmationis Sacramentum intelligatur, ut sensus Pontificis sit: *Consecrare docuit Sacramentum Confirmationis in Chrisimatis unctione, & certa verborum formâ.* Colligo, quia subdit: *Ipsa lavatio pedum nostrum significat Baptismum, quando sancti Chrisimatis unctione perficitur, & confirmatur.*

Dices; multiplex est usus Chrisimatis in Ecclesia, in Confirmatione nempe, Ordinatione, consecratione Basilicarum, Altarium & vasorum, in quibus Sanguis Christi conficitur. Potuit ergo Christus doctrinam Chrisimatis ad alia tradere eâ nocte, etiamsi non instituerit hoc Sacramentum.

Respondeo potuisse; sed unde constat fecisse, & non potius contrarium, quando-

H h h

Et 4. Saltem effaciter convincentem.

20. Talis non est locus Joannis Apostoli tunc ipse Pontio.

21.

Imò nec Apostoli Pauli ad Hebr. 6.

Scitur.

22.

Manus quidem impositio legitur in Scriptura;

Sed hæc Scotus non negavit in Scriptura contineri

Sed modum, quo nunc confirmatio datur.

23.

1. pars Conclusionis probatur ex Fabiano Papa.

Cujus verbi expositio.

24.

Et de confirmatione
Chrifti
confirmato-
rij intelli-
guntur.

quidem nulla sit ratio afferendi, alias chrismationes, præter Confirmatorias, à Christo immediatè esse institutas? Certè nullus hæc tunc asseruit unctiorem Ordinandum esse materiam essentialem. Et quis ambigat unctiões Altarium, & similes, esse merissimi juris Ecclesiastici? Quo ergo fundamento dicemus hujusmodi chrismationes à Christo in ultima cœna edoctas, & non potius solam unctiorem Chrismatis essentialem Sacramento Confirmationis, quod à solo Christo poterat institui, ut docuimus disp. 1. sect. 2. concl. 1.?

25.
Ergo pro-
tunc non-
dum esset
institutus
Sacramenti
minister
Matth. 26.

Nec moveat quemquam, quod tunc necdum esset institutus minister, ut patet ex 2. parte Conclusionis; etenim Christus instituit Eucharistiam, cum dixit Matth. 26. v. 26. *Hoc est corpus meum*, & tamen necdum erat institutus minister, scilicet Sacerdos; cum postea sint Apostoli facti Sacerdotes per sequentia verba apud Evangelist. Lucam cap. 22. v. 16. *Hoc facite in meam commemorationem*, teste Concil. Trident. sess. 22. c. 1. ibi: *Ac sub earundem rerum Symbolis*, id est, speciebus panis & vini, Apostolis, quos tunc novi Testamenti Sacerdotes constituerebat, ut sumerent Corpus suum & Sanguinem tradidit Christus, & eisdem, eorumque in Sacerdotio successoribus, ut offerrent, præcepit per hæc verba: *Hoc facite in meam commemorationem*.

Uti conti-
git in insti-
tutione Eu-
charistie.
Tridem.

Aliud simile, quod Pontius supra c. 4. num. 14. adfert, de Baptismo instituto in Jordane antequam Apostoli haberent potestatem baptizandi, multum claudicat; nam in primis non constat in Jordane fuisse determinatam materiam, & formam essentialem Baptismi, ut ostendimus disp. præced. sect. 1. conclus. 1. & Patres, qui citantur pro illa opinione commodè possunt intelligi. Vide ibi dicta.

Simile de
de Baptis-
mo in Jor-
dane insti-
tuto mul-
tùm claudi-
cat.

Deinde dato quod fuerit ibi Baptismus institutus; unde probatur Apostolos eo ipso non habuisse potestatem baptizandi? An quia illam non exercuerunt illic baptizando? Non dubito quin statim ab institutione, quilibet homo viator ratione utens fuerit idoneus minister hujus Sacramenti; cum ad valorem Baptismatis, ut patet ex dictis disp. præced. sect. 5. conclus. 1. non esset necessaria specialis aliqua potestas, per specialem Dei voluntatem ministro communicanda; qualis tamen requirebatur in ministro Eucharistie, Ordinationis, Pœnitentie, Extremæ Unctiões, atque Confirmationis.

26.
Non est
implicanti-
a institui Sa-

Quidquid ergo sit de Baptismo; ipsa ratio dicat, nullam esse repugnantiam in eo, quod Sacramentum aliquod institua-

tur quoad materiam & formam, priusquam instituitur causa ipsius ministerialis; certum quippe est causam efficientem non pertinere ad essentiam effectus. Porro ritus, vel contrarium factum fuisse in presenti Sacramento, Scriptura expressè non mentitur; sed tantum reperio Christum in ultima cœna sæpius promississe Apostolis, & in ipsis omnibus fidelibus Spiritum sanctum, dandum videlicet aliqua sensibili ceremoniâ, qui est effectus hujus Sacramenti.

Illud, inquam, tantum reperio; ex quo tamen, junctâ traditione, de qua supra Fabianus Pontifex, verosimiliter concludo; ergo in nocte ultimæ Cœnæ instituta seu determinata fuit à Christo essentia Confirmationis, nisi aliud tempus opportunius assignetur.

Assignas Primò, quando Christus imponebat manus parvulis: Matth. 19. vers. 15. *Et cum imposisset Christus eis parvulis manus, abiit inde*. Per quam impositionem manuum multi intelligunt Confirmationem.

Sed contra; hi parvuli nondum erant baptizati; neque ulla eo loco extat causa, quare Christus extraordinariè eos confirmasset. Deinde Joan. 7. v. 39. dicitur: *Nondum erat Spiritus*, ad robor, seu ad intrepidè & audacter subeundam mortem pro fide Christi, datus, quia Iesus nondum erat glorificatus. Ut omitam non decuisse aliquem confirmari ante Apostolos.

Et dato quod Christus ibi per manuum suarum impositionem extraordinariè contulerit eundem effectum, quem modò causat Sacramentum Confirmationis; an idcirco bene sequitur; ergo Christus eo tempore determinavit Chrismationem pro materia, & instituit certam verborum formam?

Non quaeritur hæc, ubi Christus aut Deus plenitudinem Spiritus sancti dederit; quid enim aliud clamat Dies Pentecostes, in quo, ut legitur Act. 2. v. 3. *Apparuerunt*, Apostolis, aliisque discipulis, *dispertite lingue tanquam ignis, sedens super singulos eorum: & repleti sunt omnes spiritu sancto, & ceperunt loqui variis linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis*? Quis hoc nesciat? At dico non propterea illo die fuisse determinatam materiam & formam, quâ hodie utitur Ecclesia in collatione hujus Sacramenti, ut optime intellexit Doctor Subtilis loco statim citando.

Assignas Secundò, quando Christus post resurrectionem Apostolis Spiritum sanctum dedit insufflando, eisque dixit Joan. 20. v. 22. *Accipite Spiritum sanctum*. Ita inquit Suarez de hoc Sacramento disp. 32. sect.

seft. 2.) videtur significare Scotus in 4. dist. 7. qu. 1. in 1. objectione; in solutione vero indicat, fortasse non fuisse institutum ante Christi ascensionem, neque toto illo tempore, quo Apostoli non fuerunt usi materiâ & formâ hujus Sacramenti.

Sed hoc posterius neque ipsi Scoto placet, neque est probabile: alioquin vel dicendum esset hoc Sacramentum non fuisse immediatè à Christo institutum, aut iterùm ad terras descendisse ad instituendum illud, vel certè in cælo existentem illud instituisse, & Apostolis per mundum dispersis revelasse, quæ omnia improbabilia sunt. Huc usque Suarez.

29. Quod male attribuitur Scoto. Sed quid dicam? sicuti alibi, ita & hic deceptus est, aut certè alios decepit, qui ex ipso illam sententiam Scoto affinxere. Accipite verba Doctoris Subtilis supra numero 3. Et si obijctur primò contra materiam & formam simul, quia Christus non sic instituit, ut patet Ioannis 20. quando insufflavit, & dedit discipulis Spiritum sanctum. Et similiter Actor. 2. quando misso Spiritu sancto, in linguâ igneis confirmabantur.

En objectio, in qua Suario videtur significare Scotus Christum instituisse hoc Sacramentum (id est, unctionem Chrismatis, & certam verborum formam) Joan. 20. Certè pari ratione potuisset ipsum citare pro tertia sententia, quæ existimat hoc Sacramentum institutum in Pentecoste, quod tamen non facit.

30. Sed qualis amabo consequentia? Scotus ait: Et si obijctur primò contra materiam & formam simul, quia Christus non sic instituit, ut patet Ioan. 20. & c. Ergo Scotus videtur significare Christum instituisse materiam & formam hujus Sacramenti, quâ de facto Ecclesia utitur, Joan. 20.

Sententia alicujus Auctoris non est intelligenda ex objectionibus, sed ex earum solutionibus. Alicujus Auctoris sententia (inquit Pontius supra cap. 4. num. 11. ubi Scotum vindicat ab hac consequentia Suarii & aliorum) non est intelligenda ex objectionibus, quas contra conclusionem, aut veritatem proponit, sed ex earum solutionibus.

31. Solutio Scoti. Quam verò existimatis Doctorem adhibuisse solutionem huic objectioni? Attendite. Ad primum, inquit, istorum, dicendum, quòd Christus non alligavit potentiam suam Sacramentis, & ideo ipse sive in terris, sive post ascensionem in cælo existens potuit confirmare Apostolos sine tali materiâ & tali forma. Quid clariùs dicere poterat?

Admittit quod in objectione petebatur, scilicet Christum non instituisse ma-

teriam & formam, neque Joan. 20. neque Actor. 2. esto alioquin ibi Apostolos confirmasset per extraordinariam potentiam; quemadmodum sine prævia confessione absolvit paraliticum Matth. 9. v. 2. dicens. *Conside fili, remittuntur tibi peccata tua.*

Pergit Doctor: Cum Apostolus etiam in primitiva Ecclesia potuit dispensare, & maxime, quia in Confirmatione ab eis collata erant aliqua signa sensibilia, puta communiter descensus Spiritus sancti super confirmatos & donum linguarum. Sed tamen cessantibus talibus miraculis debuerunt hanc materiam & hanc formam servare: supponitur enim institutum esse à Deo, licet tempus & modus huius institutionis in Scriptura non legatur.

Si instituit ex mente Scoti (ut videtur Suario) Joannis 20. quomodo verum est quod hic dicit: *Licet tempus & modus huius institutionis in Scriptura non legatur?* An non legerat Scotus Scripturam Joan. 20.

32. Spectastis solutionem Scoti? In hac (inquit Suarez supra) indicat, fortasse non fuisse institutum ante Christi ascensionem. Sed cur hoc? Quia (reponis) Apostoli non sunt usi illâ materiâ & formâ.

Quid? Nonne D. Thom. & antiqui ferè Scholastici omnes docent in primitiva Ecclesia Apostolos baptizasse ex dispensatione, in nomine solius Christi? Ipse Suarez fatetur disp. 21. seft. 3. Et idcirco consequens erit pro illo tempore non fuisse institutam, formam baptizandi *In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti?* Imò contrarium verum est; ubi enim non est lex, nec dispensatio, utpote quæ non sit aliud, quàm revocatio seu relaxatio juris pro certo tempore, vel quoad personam particularem.

Cùm itaque Scotus supponat dispensationem pro toto tempore quo Apostoli confirmarunt per visibilem descensum Spiritus sancti, potius indicat etiam ante illud tempus materiam & formam communem fuisse à Christo determinatam, licet illa determinatio in Scriptura non expressè legatur.

33. Petes, quomodo ergo intelligendum sit, quod Scotus ait 4. dist. 2. q. 1. n. 4. De Confirmatione patet institutio Ioan. 20. Accipite Spiritum sanctum & c. vel in die Pentecostes Act. 2.

Respondeo, patet institutio; tum quia Joan. 20. consummata fuit institutio, quando Christus constituit Apostolos Episcopos, & per consequens ministros ordinarios hujus Sacramenti, ut inferiùs edissero; tum quia in die Pentecostes acceperunt Apostoli

H h h 2

per

Solutioem Scoti non bene inspicit Suarez.

33

Scotus dixit institutio nem esse factam Joan. 20. quia tunc instituit ministros

per extraordinariam Dei providentiam Spiritum Sanctum ad robur, qui est specialis effectus Confirmationis.

Nota autem quod non dicat Doctor: *Pater Sacramentum Confirmationis* (id est, signa sensibilia, quibus nunc utitur Ecclesia) fuisse institutum Joan. 20. &c. sed, *Pater institutio*. Deinde isto loco non tradit exactam rationem institutionis singulorum Sacramentorum; ait enim: *Breviter ostendo hic* (omnia Sacramenta à Christo vel Deo esse instituta) *quia de singulis in locis eorum proprijs plenius apparebit.*

Hactenus pro vindicatione Doctoris Subtilis, quem Dicastillo disp. unicâ de hoc Sacramento dub. 2. n. 18. excusat dicens: Quamvis etiam non omnino firmus in hac re sit. Sed profectò nec firmus, nec infirmus, ut sic loquar; oppositam quippe rem ad oculum demonstravimus.

Procedam ergo ad secundam partem conclusionis, quæ satis colligitur ex eo, quod minister hujus Sacramenti sit Episcopus, ut inferius explicabitur: porro Ordo Episcopalis fuit institutus Joan. 20. quando Christus dixit Apostolis suis: *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos.... Accipite Spiritum sanctum: quorum remisistis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt.* Ut communiter illa verba intelligunt DD. Theologi, & sacræ Scripturæ Interpretes.

Quamquam enim Apostoli ante resurrectionem in ultima cœna essent facti Sacerdotes quoad consecrandum Corpus Christi verum, tamen nullam adhuc acceperant potestatem super corpus Christi mysticum; sed illam (promissam ante resurrectionem Matth. 18. v. 18. his verbis: *Amen dico vobis quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in celo: & quaecumque solveritis super terram, erunt soluta & in celo*) dedit eis Christus, postquam à mortuis resurrexit Joan. 20. verbis supra citatis; prout ea semper Catholica Ecclesia intellexit: per prima quidem clavem jurisdictionis; per postrema autem: *Accipite &c.* potestatem Ordinis, utique omnimodè perfectam & completam, quam sciebat & disponebat Christus necessariam ad conferendum Sacramentum Confirmationis ac Ordinationis.

Vel ergo hîc, vel non apparet ubi Christus constituerit Apostolos suos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo. Non est autem credibile Christum ascendisse in cœlum ante ordinationem Ecclesiasticæ Hierarchiæ, ad quam primò pertinent Episcopi, quorum proprium munus est confirmare, & ordinare.

Itaque tunc demum fuit perfectè & consummatè institutum Sacramentum Confirmationis, utpote in eo statu, in quo administrari, & recipi poterat.

Contra; simplex Sacerdos ex commissione potest confirmare: atqui Apostoli in ultima cœna erant Sacerdotes; ergo etiam ministri Confirmationis. Respondeo negando consequentiam; quippe pro tunc necdum erat institutus minister ordinarius, seu potens delegare.

Adde idcirco nunc simplici Sacerdoti posse committi hoc ministerium, non quia habet potestatem super corpus Christi verum; sed quoniam ex vi ordinationis suæ capax est potestatis super corpus Christi mysticum, quæ ordinatio seu capacitas proxima solum post resurrectionem Joan. 20. communicata fuit Apostolis.

Et sanè quis credat institutum fuisse potestatem secundariam ac delegatam ante collationem potestatis ordinariæ? Planè potestas delegata pendet ab ordinariâ; & non è converso.

Sed Arguis iterum; Concil. Trident. ex illis verbis Joan. 20. *Accipite Spiritum sanctum &c.* sess. 14. c. 1. colligit tunc præcipuè Christum instituisse Sacramentum Pœnitentiæ, ibi: *Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipuè instituit cum à mortuis excitatus, insufflavit in discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum sanctum &c.* Ergo similiter tunc præcipuè instituit Sacramentum Confirmationis; ergo non solum ministerium, qui est pars minis principalis, imò quid extrinsecum essentia Sacramenti, sed etiam materiam & formam, quod repugnat primæ parti conclusionis.

Respondeo negando primam consequentiam, quamvis aliqui sic loquantur apud Pontium supra cap. 4. num. 13. moti auctoritate Concil. Trident. mox citati, & hâc ratione; quia ut aliquid sit perfectè Sacramentum non sufficit institutum esse signum gratiæ conferendæ, sed debet esse data hominibus potestas per illud gratiam conferendi; aliàs non esset signum efficax gratiæ, quia numquam conferret. At quæstio est de nomine & modo loquendi, qui admitti potest, si intelligamus perfectionem aliquam extrinsecam, & consummationem ipsius potius institutionis, quam Sacramenti instituti, de qua institutione supra locuti sumus, quando diximus, demum Joan. 20. hoc Sacramentum fuisse perfectè & consummatè institutum, id est, Joan. 20. institutionem hujus Sacramenti fuisse consummatam.

Quod

34.
Creando
Apostolos
Episcopos,

Joan. 20.

Quos in
ultima cœna
consecra-
verat Sacer-
dotes:

Matth. 18.

37. Quia eius materia & forma non est instituta Jo. an. 20.

Quod ad rem attinet, nullus istorum Auctorum, qui sic loquuntur, docent tunc materiam & formam fuisse determinatam, cum nullum earum vestigium ibi appareat; uti nec etiam in Pentecoste; præsertim cum tunc Christus cælos ascendisset, non videtur autem ascendisse, nisi consummato Ecclesiæ ædificio, cujus præcipuæ columnæ sunt Sacramenta. Omnes etiam admittunt personam ministri non esse partem essentialem Sacramenti, adeoque totam essentiam huius Sacramenti fuisse determinatam ante illa verba Christi.

Sicuti materia & forma Sacramenti Pœnitentiæ.

Insuper communis sententia est, illis verbis Joan. 20. Christum non tantum determinasse ministrum Sacramenti Pœnitentiæ, sed etiam instituisse materiam, & formam, & necessitatem, quæ antea determinata non fuerant. Colligitur ex potestate data ad absolvendum, & retinendum peccata. Quid enim aliud est Sacramentum Pœnitentiæ, quam absolutio peccatorum legitime confessorum? quæ certè sine potestate intelligi nequit.

38. Porro longè diversa est ratio Sacramenti Confirmationis, quod essentialiter constituitur ex unctione Chrismatis, & certa verborum forma, quæ quidem, ut in re sint Sacramentum, & actu conferant gratiam, postulant idoneum ministrum, proinde in ministro potestatem confirmandi; verumtamen in ipsa illa potestate non determinatè includuntur, quemadmodum in potestate absolvendi à peccatis legitime confessis, determinatè intelligitur materia & forma Sacramenti Pœnitentiæ.

Igitur Sacramentum Pœnitentiæ secundum suam intrinsecam institutionem Joan. 20.

Cumque potestas absolvendi non legatur in Scriptura concessa Apostolis ante Resurrectionem, sed promissa dumtaxat; oprime Concil. Trident. ex verbis Christi Joan. 20. colligit tunc præcipuè hoc Sacramentum fuisse institutum. Nihil autem cogit ad idem asserendum de Sacramento Confirmationis, cujus materia essentialis, & per consequens etiam forma probabilius existimantur non solum promissa, sed etiam determinata & instituta in ultima cœna, ut in prima parte conclusionis ostendimus.

Confirmatio in ultima cœna.

Sicuti ergo rectè dicitur, Sacerdotium essentialiter & completè intrinsecè, imò præcipuè institutum fuisse in ultima cœna, licet Joan. 20. primò Apostolis fuerit data potestas ordinandi & absolvendi, tamquam extrinsecum aliquod complementum, & perfectio accidentalis Ordinis Sacerdotalis; ita quoque meliùs dicitur Confirmatio essentialiter & completè intrinsecè, imò præcipuè fuisse instituta in nocte ultimæ

cœnæ, quamvis potestas ministerialis demùm fuerit concessa Apostolis Joan. 20.

Ex his patet responsio ad Tridentinum. Ad rationem dico non esse de necessitate Sacramenti, sive non pertinere ad ejus essentiam seu intrinsecam perfectionem, ut aliquando conferat gratiam, sed satis est, si natum sit causare gratiam, dum ministratur subiecto disposito: unde non definitur, *Signum efficiens*, sed, *efficax gratiæ*. Patet in Sacramento Eucharistiæ, quod disp. 1. sect. 1. conclus. 2. admisimus verum esse Sacramentum, etiam dum actu nullam confert gratiam, nec umquam conferet defectu debitæ applicationis.

39. Ad essentiam Sacramenti satis est, quod possit causare gratiam.

Sic explicatà institutione Confirmationis, transeamus ad investigandam ejus materiam & formam. Cum autem, ut loquitur Scotus supra, *possit distingui de materia, sicut distinctum est de materia in Baptismo* disp. præced. sect. 1. conclus. 2. hinc pro materia remota proponitur

CONCLUSIO III.

Materia remota est Chrisma compositum ex oleo olivæ & balsamo, & sanctificatum specialiter ab Episcopo, vel ab alio, cui talis sanctificatio poterit committi.

Sunt verba Doctoris Subtilis 4. dist. 7. q. 1. n. 2. definita pro potiori parte à Concilio Florentino, in decreto unionis ibi: *Secundum Sacramentum est Confirmatio, cuius materia est Chrisma.*

40.

Et ne relinqueretur ambigua significatio istius nominis, illic addit: *Confectum ex oleo, quod nitorem significat conscientiæ, & balsamo, qui odorem significat bonæ famæ, per Episcopum benedicto.*

Hæc conclusio pro potiori parte est à Florentino definita.

Concil. autem Trident. supponens explicationem vocis, sess. 7. de hoc Sacramento can. 2. ait: *Si quis dixerit iniuriosus esse Spiritui sancto, eos qui sacro Confirmationis Chrismati virtutem aliquam tribuunt; anathema sit.*

Trident.

41.

Sed quoniam hæc conclusio plures habet partes easque satis difficiles, oportet singulas singillatim exponere. Ac primò quidem occurrit compositio Chrismatis ex oleo (quod interpretamur, olivæ, quia verba Conciliorum propriè intelligenda sunt, nisi aliquid obster) & balsamo sive orientali, sive occidentali; quamvis fortè

Chrisma dicitur compositum ex oleo olivæ & balsamo.

H h h 3 specie